

РЕШЕНИЕ

№ 125

гр. Троян, 30.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТРОЯН, IV-ТИ СЪСТАВ - ГРАЖДАНСКИ, в
публично заседание на девети юни през две хиляди двадесет и трета година в
следния състав:

Председател: Десислава Г. Ютерова

при участието на секретаря Мария Хр. Станчева
като разгледа докладваното от Десислава Г. Ютерова Гражданско дело №
202...40100029 по описа за 2023 година

за да се произнесе - съобрази:

Съдът е сезиран с искова молба от Ю. М. Б. от гр. Троян против
Прокуратурата на Република България с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3
ЗОДОВ.

Ищцата твърди, че на 24.05.2017 г. при управлението на лек автомобил
„О.Ф.“ с рег. №, настъпило пътно -транспортно произшествие, в
резултат на което била причинена смъртта на Е.К.З., б. ж. на гр. Р. и на
съпруга ѝ В.И.З., б. ж. на същия град. За установяване на причините за
същото било образувано д. п. № 346/2017 г. по описа на РУ на МВР - гр.
Ловеч /преписка № 3179/2017 г. на Окръжна прокуратура - Ловеч/. По същото
били извършени редица процесуално-следствени действия, в резултат на
които наблюдаващият прокурор стигнал до извод, че виновна за престъпния
резултат била ищцата. С Постановление от 21.01.2020 г. на водещия
разследването, докладвано по реда на чл. 219, ал. 1 НПК на наблюдаващия
прокурор от Окръжна прокуратура - Ловеч, на ищцата било повдигнато
обвинение за това, че на 24.05.2017 г. около 17:52 часа на път 1-4 /София -
Варна/ при км 56+900, в землището на с. Б., общ Ловеч, при управление на
лек автомобил марка „О.Ф.“ с рег. №, собственост на Т.М. Б. и М.М.Б.,
нарушила правилата за движение по пътищата - чл. 21, ал. 1, предл. 2, алт. 2
от ЗДвП - „При избора на скоростта на движение на водач на ППС е
забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч - за ППС от
категория „В“ - 90 км/ч извън населено място - движела се със скорост 107.68
км/ч и по непредпазливост причинила смъртта на Е.К.З. и В.И.З. -
престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б“, предл. I, във връзка с чл. ..., ал. 1, пр. 3 от
НК. Била определена мярка за неотклонение „Подписка“.[1]

С постановление на Ловешката окръжна прокуратура, влязло в законна

сила на 24.11.2022 г. е прекратено воденото срещу ищцата наказателно производство.

Б. излага, че в продължение на шест години, докато е било висящо наказателното производство, е претърпяла значителни неимуществени вреди и други тежки последици, които продължават и към момента.

С предявяването на настоящия иск, Ю. Б. претендира да ѝ бъдат заплатени претърпените от нея имуществени вреди в размер на 500 лева, както и неимуществени вреди в размер на **15 000** лева.

В с. з. ищцата се явява лично и с пълномощника си адв. С. Г. от ЛАК, който моли съда да уважи изцяло исковата претенция като основателна и доказана. Подробно излага мотиви за това.

В предвидения по реда на чл. 131 от ГПК срок ответника – Прокуратура на РБ, е депозирал писмен отговор, с който оспорва така предявения иск.

В съдебно заседание ответника се представлява от прокурор Николай Буровски – РП – гр. Ловеч. По съществото на спора поддържа становище за неоснователност на иска и моли същия да бъде отхвърлен.

Съдът като съобрази становището на страните, приложените към делото писмени доказателства: постановление за привличане на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение от 21.01.2020 г., Постановление за прекратяване на наказателно производство от 27.06.2022 г. на Окръжна прокуратура - Ловеч, Определение № 304 от 22.07.2022 г. по ЧНД № 268 от 2022 г. на ЛОС, Определение № 286 от 24.11.2022 г. по ВЧНД № 296 от 2022 г. на АС - гр. Велико Търново и преписка в оригинал с № 3179/2017 г. на ОП – Ловеч, събраните в хода на съдебното производство гласни доказателства на свидетелите М.М.Б. и К.И.З., както и от заключението по допуснатата съдебно- психологична експертиза с вещо лице М. Д., преценени поотделно и в съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Страните не спорят относно следните факти, които се установяват и от приложените към делото писмени доказателства:

На 24.05.2017 г. при управление от ищцата на лек автомобил „О.Ф." с рег. №, настъпило пътно-транспортно произшествие, в резултат на което била причинена смъртта на Е.К.З., б. ж. на гр. Р. и на съпруга ѝ В.И.З., б. ж. на същия град. За установяване на причините за същото било образувано д. п. № 346/2017 г. по описа на РУ на МВР - гр. Ловеч /преписка № 3179/2017 г. на Окръжна прокуратура - Ловеч/. По същото били извършени редица процесуално-следствени действия, в резултат на които наблюдаващият прокурор стигнал до извод, че виновна за престъпния резултат била ищцата.

С Постановление от 21.01.2020 г. на водещия разследването, докладвано по реда на чл. 219, ал. 1 НПК на наблюдаващия прокурор от Окръжна прокуратура -Ловеч, на ищцата било повдигнато обвинение за това, че на 24.05.2017 г. около 17:52 часа на път 1-4 /София - Варна/ при км 56+900, в землището на с. Б., общ Ловеч, при управление на лек автомобил марка „О.Ф." с рег. №, собственост на Т.М. Б. и М.М.Б., нарушила правилата за движение по пътищата - чл. 21, ал. 1, предл. 2, ал. 2 от ЗДвП - „При избора на скоростта на движение на водач на ППС е забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч - за ППС от категория „В" - 90 км/ч извън населено място - движела се със скорост 107.68 км/ч и по непредпазливост причинила смъртта на Е.К.З. и В.И.З. - престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б", предл. I, във връзка с чл. ..., ал. 1, пр. 3 от НК. Била определена

мярка за неотклонение „Подписка“.

Материалите по разследването били предявени на ищцата на 12.03.2020 г., при което чрез нейния защитник били направени редица възражения и искания за събиране на нови доказателства. С Постановление от 18.03.2020 г. на наблюдаващия прокурор, делото отново било изпратено на разследващия полицаи за извършване на допълнителни процесуално-следствени действия, свързани с направени искания и възражения при предявяване на разследването. С Постановление от 21.07.2021 г. на наблюдаващия прокурор мярката за неотклонение „Подписка“, взета по отношение на ищцата, била отменена на основание чл. 234, ал. 8 НПК - поради изтичане на повече от 1 година и 6 месеца от привличането ѝ в качеството ѝ на обвиняема.

Видно от приложената пр. пр. № 3179/2017 г. на ОП – гр. Ловеч, след извършване на допълнителни процесуално-следствени действия, изразяващи се в назначаване на допълнителни заключения на автотехническа експертиза, ново предявяване на материалите по разследването било извършено на 24.03.2022 г.

С Постановление от 27.06.2022 г. на наблюдаващия прокурор последният прекратил наказателното производство по д. п. № 346/2017 г. по описа на РУ на МВР – гр. Ловеч, водено срещу ищцата за престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б“, предл. 1, във връзка с чл. ..., ал. 1, предл. 3 от НК. Правното основание за прекратяване на производството по делото било чл. 199, ал. 1 и чл. 243, ал. 1, т. 1, пр. 1, във връзка с чл. 24, ал. 1, т. 4 от НПК и чл. 111, ал. 1 от НПК. С Определение № 304/22.07.2022 г., постановено по ЧНД № 268/2022 г., Ловешкият окръжен съд потвърдил посоченото по-горе Постановление за прекратяване на наказателното производство. С Определение № 268/24.11.2022 г., ВТАС потвърдил посоченото по-горе Определение на ОС – гр. Ловеч като законосъобразно и обосновано. Постановлението на Ловешката окръжна прокуратура е влязло в законна сила на 24.11.2022 г.

Б. излага, че през тези шест години, докато е протичало предварителното производство, изпаднала в голям стрес и притеснение, тъй като ѝ било повдигнато обвинение за тежко умишлено престъпление, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“. Освен това Б. търпяла ограничения поради привличането ѝ като обвиняема, които повлияли на нормалния ѝ живот. Излага, че поради преживяване на страх и притеснения, не била в състояние да изпълнява и служебните си задължения.

В тази връзка съда е възприел показанията на разпитаните двама свидетели. Свидетелят М.Б. е съпруг на ищцата. Излага, че след катастрофата съпругата му била закарана в Интензивно отделение в гр. П., претърпяла е няколко операции. След като се прибрала в къщи, живота на семейството коренно се променил. Б. изпитвала болки, трябвало да мине известен период, за да се възстанови. Притеснявала се за дъщеря им, тъй като и тя била участник в катастрофата и била закарана в болницата в гр. Ловеч, да не би нещо да е станало и с нея. Когато ищцата тръгнала на работа, започнали притесненията около наказателното производство. Ищцата била привлечена като обвиняема и силно се притеснявала да не влезе в затвора. Психиката ѝ била срината, не можела да спи, налагало се да взема успокоителни медикаменти.

Свидетелката К.И. работи от дълги години с ищцата в счетоводството на „В.Б.“ АД – гр. Троян. Излага, че инцидента е станал преди 5-6 години. Около година Б. не била на работа, трудно се възстановила. След като се върнала на работа, постепенно преодоляла травмата и работила нормално с другите колеги. След известно време обаче, се затворила в себе си, не разговаряла с другите. И. забелязала, че ищцата станала разсеяна, започнала да прави грешки в работата си, което наложило да проведе разговор с нея. Б. й споделила, че срещу нея е повдигнато обвинение и тя е силно е притеснена, защото я очаквало затвор. И. излага, че това дело е дало негативно отражение на психиката и на живота ѝ, тя вече не била същия човек.

Вещото лице М. Д. по допуснатата съдебно-психологическа експертиза е заключила, че настъпилото ПТП е изиграло роля на психотравма, довело е до промяна в психично състояние на Б., но също така и в нейното соматично състояние. Тя е претърпяла физически травми, които е трябвало да лекува в продължение на няколко месеца, след което известно време се е възстановявала. В последствие са се появили по интензивни психологични проблеми, които с времето до известна степен са били деактуализирани. Последващото образуване на разследване и обвинителен акт са изиграли ролята на комулиране на психотравмата и са довели до влошаването на нейното състоянието. В този период ищцата се е намирала в криза, със съответните поведенчески и вегитативни симптоми. Всичко това е породило гняв, страх, несигурност, които фрустриращи обстоятелства са засегнали базисни характеристики на личността на ищцата и важни пунктове в ценностната ѝ система – социален статус, престиж, семейство, приятели, работа. На Б. е поставена диагноза от лекуващия ѝ психиатър – постравматично стресово разстройство – депресия, което заболяване към настоящия момент е овладяно след приема на предписаните медикаменти.

При така изложените факти съдът приема, че е сезиран с обективно съединени искове, които намират своето правно основание в разпоредбата на чл. 2 ал. 1 от ЗОДОВ, във вр. чл. 52 от ЗЗД. Ю. Б. претендира следните обезщетения: за претърпените имуществени вреди – обезщетение в размер на 500 лева, която сума включва заплатения авд. хонорар за осъществената защита по наказателното производство, както и за претърпените неимуществени вреди – претендира се обезщетение в размер на 15 000 лева за преживените от нея страдания, притеснения, страх от воденото срещу нея наказателно производство по д. п. № 346/2017 г. на РУ на МВР – гр. Ловеч, по което Б. е била привлечена като обвиняема за престъпление по за престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б“, предл. 1, във връзка с чл. ..., ал. 1, предл. 3 от НК и което е било прекратено с Постановление на ОП – Ловеч, влязло в законна сила на 24.11.2022 г.

Основанието за ангажиране на отговорността на Държавата е обективният факт, че спрямо ищцата е било образувано наказателно производство, което съответно е прекратено с прокурорско постановление. Изложените обстоятелства са достатъчно основание, за да се квалифицира обвинението като незаконно независимо дали отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и правомощията на съответния правозащитен орган. По ЗОДОВ незаконосъобразността се разглежда на плоскостта на крайния резултат от наказателното производство. Обвинението в престъпление е винаги неоснователно/незаконно/, когато подсъдимият/обвиняемият е оправдан. В

случая повдигнатото обвинение по отношение на Б. е прекратено на ниво предварително разследване.

Отговорността на държавата е обективна. Тя може да бъде ангажирана независимо от това дали вредите са причинени виновно от съответното длъжностно лице, действало от името на съответния държавен орган. Тя следва да бъде ангажирана и в случаите, когато формално са били налице предпоставки за образуване на наказателно производство – законен повод и достатъчно данни за престъпление.

В настоящия случай са налице всички елементи от фактическия състав на чл. 2 т. 3 от ЗОДОВ, обосноваващи призната по съответния ред незаконност на действията на правозащитните органи: първо, повдигане на незаконно обвинение в извършване на престъпление и свързаните с това последващи действия като: предявяване на обвинението, разпит на обвиняемия и други следствени действия, предявяване на обвинението, и съответно прекратяване на досъдебното производство.

Съгласно чл. 7 от ЗОДОВ искът за обезщетение следва да се предяви срещу органа, от чиито незаконни актове и действия са причинени вредите. В конкретния казус отговорност носи Прокуратурата, по чието разпореждане е образувано наказателното производство и която е упражнявала ръководство и надзор, като е контролирала хода на разследването, проучвала и проверявала всички материали по делото, давала указания по разследването.

Колкото до факта на причинени на ищца та неимуществени вреди /като отделен елемент от фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ/, априори - висящото и безрезултатно наказателно производство всякога води до негативни преживявания, свързани с психически тормоз и стрес, неудобство пред обществото, злепоставяне сред близки, познати и колеги. В този смисъл свидетелските показания са от значение повече за размера на обезщетението, отколкото за наличието на вреди и причинната връзка между тях и воденото производство.

Нещо повече, в подобни случаи негативните преживявания се презумират от закона с оглед на презумпцията за невиновност и конституционно защитените основни човешки права - правото на лична свобода, чест и достойнство на личността.

Безспорно ищцата е изживяла негативни емоции, съставляващи комплекс от неимуществени вреди, които несъмнено са пряка и непосредствена последица от обвинението.

Съгласно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост, като следва да е налице съответствие между претърпените от лицето неимуществени вреди и размера на присъденото обезщетение, както и установена причинна връзка между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди. Следва да се отбележи, че доказването на претърпените от ищца неимуществени вреди не се извършва единствено със свидетелски показания. Съдът следва да вземе предвид всички събрани по делото доказателства, в т. ч. и данните, съдържащи се в наказателните дела, досежно периода на разследването, ограниченията. В конкретния случай съдът намира за доказано наличието на претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в накърняване на доброто име и авторитета на ищцата в обществото, неудобство и притеснение, влошаване на здравословното състояние.

Следва да се отчете обстоятелството, че интензитетът на вредите зависи и от субективен фактор – конкретния психо – емоционален статус на ищеца. В случая свидетелските показания в достатъчна степен обосновават извода за конкретни и особено силни отрицателни изживявания, във връзка с незаконното обвинение.

При вземането на своето решение съда съобрази и цитираната от представителя на Прокуратурата съдебна практика на ВКС, а именно: „Понятието "справедливост" не е абстрактно. То е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението, а в мотивите към решенията на съдилищата трябва да се посочат както релевантните конкретни обстоятелства, така и значението им за присъдения размер. Такива обстоятелства са личността на увредения, данните за предишни осъждания, начина му на живот и обичайната среда; тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинението, продължителността на наказателното производство, наложените мерки на принуда; отражението върху личния, обществен и професионален живот; разгласа и публичност; причиняване на здравословни увреждания.“ – Решение № 9 от 10.02.2022 г. по гр. дело № 1692/2021 г. на III Г. О. на ВКС.

При това положение съдът намира, че необходима и достатъчна за репарирание на причинените на ищцата неимуществени вреди е сумата от 9 000 лева, в резултат от воденото срещу нея наказателно производство, която следва да се присъди ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от 24.11.2022 г., в резултат на образувано досъдебно производство № 346/2017 г. на РУ на МВР – гр. Ловеч, по което Б. е била привлечена като обвиняема за престъпление по за престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б“, предл. 1, във връзка с чл. ..., ал. 1, предл. 3 от НК, и което производство е прекратено с постановление на ОП – ловеч, влязло в законна сила на 24.11.2022 г.

Относно претенцията на Ю. Б. за претърпени имуществени вреди в размер на 500 лева, видно от приложения договор за правна защита и съдействие от 20.01.2020 г. съда намира за установено, че ищцата е заплатила претендираната сума, представляваща адв. възнаграждение за защита по горепосоченото наказателно производство. Съгласно задължителното тълкуване дадено в т. 1 от ТР № 6/2013 г. на ВКС по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС - съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната /не само е договорила / но е и реално е заплатила възнаграждението, което в настоящия случай беше доказано.

Ето защо настоящата инстанция приема претенцията за основателна и доказана и счита, че следва да бъде уважена.

Ищцата Ю. Б. е представила списък за разноски по чл. 80 от ГПК в размер на 1 360 лева. Ще следва на основание чл. 78 ал. 1 ГПК да ѝ се същите да се присъдят съразмерно с уважената част на претенцията, а именно за сумата от 816,00 лева.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ ПРОКУРАТУРАТА

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, представлявана от Главния прокурор на РБ, адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2 ДА ЗАПЛАТИ на Ю. М. Б., ЕГН *****, адрес: гр. Троян, обл. Ловеч, ул. „В.Л.” № ..., ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ в резултат от воденото срещу нея наказателно производство по досъдебно производство № 346/2017 г. на РУ на МВР – гр. Ловеч, по което Б. е била привлечена като обвиняема за престъпление по за престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б”, предл. 1, във връзка с чл. ..., ал. 1, предл. 3 от НК, и което е прекратено с Постановление на Ловешката окръжна прокуратура, влязло в законна сила на 24.11.2022 г., В РАЗМЕР НА 9 000 – девет хиляди лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 24.11.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, като иска до пълния му размер от 15 000 лева ОТХВЪРЛЯ като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, представлявана от Главния прокурор на РБ, адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2 ДА ЗАПЛАТИ на Ю. М. Б., ЕГН *****, адрес: гр. Троян, обл. Ловеч, ул. „В.Л.” № ... на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ обезщетение за претърпени имуществени вреди В РАЗМЕР на 500,00 – петстотин лева в резултат от воденото срещу нея наказателно производство по досъдебно производство № 346/2017 г. на РУ на МВР – гр. Ловеч, по което Б. е била привлечена като обвиняема за престъпление по за престъпление по чл. ..., ал. 3, б. „б”, предл. 1, във връзка с чл. ..., ал. 1, предл. 3 от НК, и което е прекратено с Постановление на Ловешката окръжна прокуратура, влязло в законна сила на 24.11.2022 г.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, представлявана от Главния прокурор на РБ, адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2 ДА ЗАПЛАТИ на Ю. М. Б., ЕГН *****, адрес: гр. Троян, обл. Ловеч, ул. „В.Л.” № ... сторените съдебно-деловодни разноси в размер на 816,00 – осемстотни и шестнадесет лева, съразмерно с уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Ловешкия окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Троян: _____